

7.3.2010

PELASTUSSUUNNITELMA

Mikä on pelastussuunnitelma?

Pelastussuunnitelma on turvallisuusasiakirja joka käsittelee yksittäistä kohdetta koskevia toimia onnettomuuksien ennalta ehkäisyyn, omatoimisen varautumisen ja onnettomuus- tai vaaratilanteiden kohtaamisen osalta. Pelastussuunnitelma toimii turvallisuuden kehittämisen työkaluna erikseen määrätyissä kohteissa, aina suurista yrityksistä, pieniin viiden asunnon asunto-osakeyhtiöihin saakka.

Pelastussuunnitelma antaa perusteita omatoimiseen varautumiseen ja onnettomuuksien ennalta ehkäisyyn sekä toimintaohjeita mahdollisiin onnettomuus- ja vaaratilanteisiin. Pelastussuunnitelman tarkoitus on avustaa sen täyteen panoon osallistuvia tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäisyssä sekä henkilöturvallisuusriskien poistamisessa. Pelastussuunnitelman avulla jokainen voi kehittää turvallisuutta omalta osaltaan ja sen kautta auttaa kohottamaan kohteen kokonaisturvallisuutta.

Pelastussuunnitelman lakiperusteet

Pelastussuunnitelma perustuu pelastuslailla (468/2003) säädettyyn omatoimiseen varautumiseen ja pelastussuunnitelman laadintavelvoitteeseen.

Pelastuslaki 468/2003, 8§ Omatoiminen varautuminen

” Rakennuksen omistaja ja haltija, teollisuus- ja liiketoiminnan harjoittaja, virasto, laitos ja muu yhteisö on asianomaisessa kohteessa ja muussa toiminnassaan velvollinen ehkäisemään vaaratilanteiden syntymistä, varautumaan henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa ja varautumaan sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät. ”

Pelastuslaki 468/2003, 9§ Suunnitteluvelvoite

” Valtioneuvoston asetuksessa tarkemmin määriteltävään rakennukseen tai muuhun kohteeseen, jossa henkilö- ja paloturvallisuudelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran taikka mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen voidaan arvioida olevan vakavat, on laadittava pelastussuunnitelma 8 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä. ”

7.3.2010

Mihin kohteisiin on laadittava pelastussuunnitelma?

Valtioneuvoston asetuksella pelastustoimesta 787/2003 säädetään kohteet, joihin pelastussuunnitelma on laadittava. Pelastussuunnitelma on kuitenkin hyvä laatia omatomisen varautumisen tueksi, vaikkei lakisääteistä velvollisuutta sen laatimiseen olisikaan.

VN asetus pelastustoimesta 787/2003, 9§ Velvollisuus laatia pelastussuunnitelma

- 1) asuinrakennuksiin tai muihin rakennusryhmiin, jotka ovat samalla tontilla tai rakennuspaikalla ja joissa on yhteensä vähintään viisi asuinhuoneistoa;***
- 2) sairaaloihin, vanhainkoteihin, hoitolaitoksiin, liikuntarajoitteisten ja muiden erityisryhmien palvelu- ja asuinrakennuksiin sekä rangaistuslaitoksiin ja muihin näitä vastaaviin tiloihin, joissa olevien ihmisten kyky havaita vaaratilanne tai mahdollisuudet toimia vaaratilanteen edellyttämällä tavalla ovat heikentyneet;***
- 3) hotelleihin, asuntoloihin, lomakyltiin, leirintäalueille ja muihin vastaaviin majoitustiloihin, joissa on yli 10 majoituspaikkaa;***
- 4) kokoontumis- ja liiketiloihin, joissa on runsaasti yleisöä tai asiakkaita, kuten yli 50 asiakaspaikan ravintoloihin, yli 25 hoitopaikan päiväkotihuoneistoihin ja yli 500 neliömetrin kokoisiin myymälöihin, kouluihin, urheilu- ja näyttelyhalleihin, teattereihin, kirkkoihin, kirjastoihin ja liikenneasemille;***
- 5) suurehkoihin tuotanto-, varasto- ja maataloustuotantotiloihin;***
- 6) kohteisiin, joissa palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käsittely tai varastointi voi aiheuttaa vaaraa ihmisten terveydelle, omaisuudelle tai ympäristölle;***
- 7) tiloihin, jotka on varustettu säädöksessä tai viranomaisen päätöksessä vaaditulla automaattisella sammutuslaitteistolla tai paloilmotimella;***
- 8) yrityksiin, laitoksiin ja vastaaviin kohteisiin, joissa työntekijöiden ja samanaikaisesti paikalla olevien muiden ihmisten määrä on yleensä vähintään 30;***
- 9) liiketoiminnan harjoittajan tai muun yhteisön järjestämään tapahtumaan, jossa henkilö- ja paloturvallisuudelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran taikka mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen voidaan arvioida olevan vakavat tapahtumaan osallistuvien ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi.***

Mitä pelastussuunnitelman tulee sisältää?

Valtioneuvoston asetuksella pelastustoimesta 787/2003 säädetään pelastussuunnitelman sisällöstä. Asetuksessa määrättyjen asioiden lisäksi pelastussuunnitelmaan voi toki liittää muutakin, mikäli suunnitelman laatija kokee asian pelastussuunnitelmaan kuuluvaksi. Pelastussuunnitelmaan suositellaan lisättäväksi niin sanotut turvallisuuskuvat, joiden avulla kiinteistön poistumis- ja suojautumismahdollisuudet sekä sammutus- ja pelastustehtävien järjestelyt on helppo esittää. Mikäli kohteesta on laadittu kohdekortti, on se myös hyvä liittää pelastussuunnitelmaan. Pelastussuunnitelmassa on tarpeen mukaan otettava huomioon myös kohteen tavanomaisesta poikkeava käyttö.

7.3.2010

VN asetus pelastustoimesta 787/2003, 10§ Pelastussuunnitelman sisältö

Pelastussuunnitelmassa on selvitettävä:

- 1) ennakoitavat vaaratilanteet ja niiden vaikutukset;**
- 2) toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi;**
- 3) poistumis- ja suojautumismahdollisuudet sekä sammutus- ja pelastustehtävien järjestelyt;**
- 4) turvallisuushenkilöstö, sen varaaminen ja kouluttaminen sekä muun henkilöstön tai asukkaiden perehdyttäminen suunnitelmaan;**
- 5) tarvittava materiaali kuten alkusammutus-, pelastus- ja raivauskalusto, henkilösuojaimet ja ensiaputarvikkeet sen mukaan kuin ennakoitujen vaaratilanteiden perusteella on tarpeen;**
- 6) ohjeet erilaisia 1 kohdan mukaisesti ennakoituja onnettomuus-, vaara- ja vahinkotilanteita varten;**
- 7) miten suunnitelmaan sisältyvät tiedot saatetaan asianomaisten tietoon.**

Kun pelastussuunnitelma on laadittu

Pelastussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla, joten sen päivittäminen tulee tehdä aina tarpeen mukaan. Pelastussuunnitelma on tiedotettava tarvittavalla tavalla asianomaisen rakennuksen tai muun kohteen asukkaille ja työntekijöille sekä muille, joiden on osallistuttava pelastussuunnitelman toimeenpanoon.

Pelastussuunnitelma tai sen yhteenveto on toimitettava alueen pelastusviranomaiselle sähköisessä muodossa tai kirjallisena. Pelastuslaitoksen yhteystiedot löytyvät sivun alalaidasta. Pelastussuunnitelman päivittämisen yhteydessä tai muute suunnitelmassa muuttuvat oleelliset tiedot tulee myös ilmoittaa pelastusviranomaiselle.

Lisätietoja pelastussuunnitelmasta

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö on tehnyt oppaita ja mallipohjia suunnitelman laatimista varten. Niistä saa lisätietoa SPEK:n www-sivuilta osoitteesta www.spek.fi

Pelastuslaitosten www-sivuilta löytyy useita pelastussuunnitelma-pohjia erilaisia kohteita varten, joiden avulla voi itse laatia pelastussuunnitelman. Kainuun pelastuslaitoksen sivuilta osoitteesta www.kaipe.fi kohdasta [LOMAKKEET](#) löytyy laadintapohjia.

Pelastussuunnitelman laadinnan voi myös tilata konsulttityönä pelastussuunnitelman laadintaa tarjoavilta yrityksiltä.

Pelastussuunnitelmaan liittyvissä kysymyksissä kannattaa kääntyä paikallisen pelastusviranomaisen puoleen, joka neuvoo laadinnasta ja sisällöstä tarkemmin. Kainuun pelastuslaitoksen alueella saat henkilökohtaista opastusta pelastussuunnitelmaan liittyen soittamalla arkipäivisin virka-aikana puh. 08 6155 3100 (vaihe). Voit myös täyttää internetissä yhteydenottolomakkeen, joka löytyy osoitteesta www.kaipe.fi, [YHTEYSTIEDOT](#)-palkista, kohdasta [yhteydenottolomake](#).